

บทที่ 4

ตัวแบบ คนต้นแบบ สร้างคน สร้างชาติ

บทที่ 4 ตัวแบบคนต้นแบบ สร้างคน สร้างชาติ เป็นการตอบวัตถุประสงค์ ข้อ 2 เพื่อถอดบทเรียน บุคคลและองค์กรต้นแบบ นวัตกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นของเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ การถอดบทเรียนตัวแบบคนต้นแบบ องค์กรต้นแบบ ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ (สท.) เป็นหนึ่งในรูปแบบการถอดบทเรียนที่เปิดโอกาสให้ผลงานเชิงประจักษ์ในพื้นที่ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการขับเคลื่อนงานของ สท. ได้นำเสนองานให้กับองค์กรภาคียุทธศาสตร์ได้เกิดการเรียนรู้ ขณะที่คนต้นแบบ องค์กรต้นแบบจะมีการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ที่ดีและข้อท้าทายจากการดำเนินงานที่ผ่านมา (Knowledge Sharing) ซึ่งบทเรียนดังกล่าวจะสะท้อนถึงกระบวนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบสังคมของหน่วยงานในพื้นที่ที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของงานด้านสังคม การรับผิดชอบต่อร่วมกันในทุกขั้นตอน จึงส่งผลให้ผลงานต้นแบบเกิดขึ้น หัวใจสำคัญของตัวแบบคนต้นแบบ องค์กรต้นแบบของ สท. คือการยกย่อง เชิดชู คนและองค์กรต้นแบบเพื่อให้เป็นต้นแบบกระบวนการเรียนรู้การทำงานสร้างคน สร้างชาติ ร่วมกันอย่าง มีเป้าหมาย

ดังนั้น งานประชุมวิชาการประจำปี 2557 “สร้างคน สร้างชาติ : สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม” จึงได้มีการถอดบทเรียนตัวแบบคนต้นแบบ องค์กรต้นแบบ สร้างคน สร้างชาติ โดยมีหลักเกณฑ์การมีผลงานเชิงประจักษ์ เป็นที่รู้จัก เป็นที่ยอมรับในสังคม มีผลงานอย่างต่อเนื่อง 3 ปี (2554 - 2556) ผลงานดังกล่าวประกอบด้วย คนต้นแบบ และองค์กรต้นแบบ ดังนี้

1. คนต้นแบบ (ประเภทบุคคล) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

ประเภทบุคคล (คนต้นแบบ)

1. ด้านเด็กและเยาวชน

นายเกื้อ แก้วเกต

รศ.สุภาพ ภูประเสริฐ

นางสาวปราณี รัตนาไกรศรี

นายเดชา คชเลิศ

นายศุภกิจ หงส์โสภา

นางธนภรณ์ อ้อยวี

นายบอย สมทา

นางบุญพา แก้วตุก

นางบุษบาวดี ศรลัมพ์

ประเภทบุคคล (คนต้นแบบ)

2. ด้านผู้ด้อยโอกาส

นายยินดี ห้วยหงษ์ทอง

3. ด้านสวัสดิการชุมชน

รศ.ดร.ชัตติยา กรรณสูต

4. ด้านผู้สูงอายุ

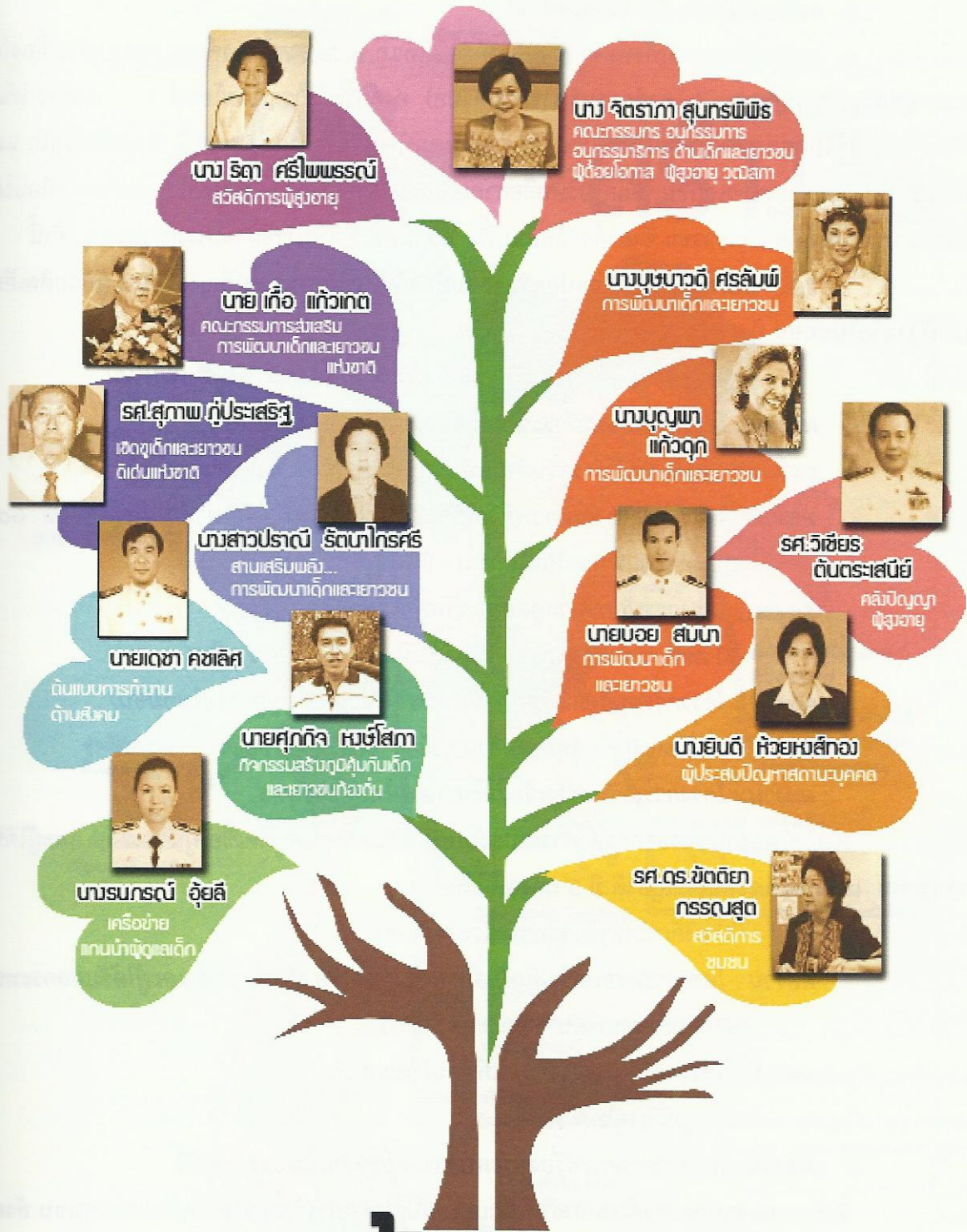
นางธิดา ศรีไพพรรณ์

ศ.ดร.วิเชียร ตันตระเสนีย์

5. ด้านการขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการสังคมทุกกลุ่มเป้าหมาย

นางจิตราภา สุนทรพิพิธ

ดั่งภาพ

สร้างคน สร้างชาติ

สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

จัดทำโดย ส.พ.ร.ศึกษา บรรจงเจียรนัย โรงเรียนโพธิ์อินทร์บูรณะ
ออกแบบโดย รศ. ระวีจันทร์ คำทอง

2. องค์กรต้นแบบ (ประเภทองค์กร)

องค์กรต้นแบบมีทั้งหมด 10 องค์กร ได้แก่ ผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ประกอบด้วย 3 เทศบาล 2 องค์กรบริหารส่วนตำบล) องค์กรสาธารณประโยชน์ 3 องค์กร ได้แก่ 1) องค์กรใจสู้รักสุขภาพ จังหวัดศรีสะเกษ 2) ศูนย์สังคมพัฒนาสังฆมณฑลราชบุรี 3) มูลนิธิเรยูโก และมีการดำเนินงานขององค์กรเอกชน ได้แก่ บริษัทสื่อสากล และโครงการ Move World Together เคลื่อนโลกไปด้วยกันของสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งองค์กรต้นแบบทั้ง 10 แห่ง ดำเนินงานผ่านโครงการต่าง ๆ ดังนี้

2.1. ผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการดูแลเด็ก เยาวชน ผู้ป่วยติดเตียง และผู้สูงอายุในชุมชน มี 5 ผลงาน ได้แก่

1) องค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ผลงาน : โครงการระบบเฝ้าระวังและคุ้มครองเด็ก (CPMS)

2) องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลงาน : โครงการสร้างคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนวัยใสใส่ใจทำดี Teen To Be Good

3) เทศบาลตำบลทับทัน อำเภอทับทัน จังหวัดอุทัยธานี

ผลงาน : โครงการนักบริหารดูแลสุขภาพผู้ป่วยติดเตียงเชิงรุก

4) เทศบาลตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ผลงาน : โครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (บ้านกลางผู้สูงอายุในชุมชน)

5) เทศบาลตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลงาน : โครงการเสริมสร้างเด็กและเยาวชนไทยหัวใจพุทธ

2.2. ผลงานขององค์กรสาธารณประโยชน์ เป็นการดูแลผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ได้รับผลกระทบ เยาวชน และคนไร้สัญชาติ มี 3 ผลงาน ได้แก่

6) องค์กรใจสู้รักสุขภาพ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลงาน : โครงการครอบครัวสัมพันธ์ สานฝันผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ได้รับผลกระทบ

7) ศูนย์สังคมพัฒนาสังฆมณฑล ราชบุรี

ผลงาน : โครงการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อคนไร้สัญชาติ

8) มูลนิธิเรยูโก

ผลงาน : การประกวดเล่าเรื่องประสบการณ์เยาวชนเป็นประจำทุกปี

2.3. ผลงานขององค์กรเอกชน ขับเคลื่อนประเด็นการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม มี 2 องค์กร ได้แก่

9) บริษัทสื่อสากล

ผลงาน : โครงการลมหายใจไร้มลพิษ

10) สภาเด็กและเยาวชน

ผลงาน : โครงการ Move World Together เคลื่อนโลกไปด้วยกัน

ดั่งภาพ

องค์กรต้นแบบ สร้างคน สร้างชาติ

วาดโดย น.ส.ปุดดา บรรณขียน ไชยรัมย์โยธินบุตร
ออกแบบโดย รศ. รัชฎาพรรณ ศาพรณ

ผลการสังเคราะห์งานตัวแบบคนต้นแบบมี 14 ท่าน ตัวแบบองค์กรต้นแบบ มี 10 องค์กร ผลงานต้นแบบทั้ง 2 ลักษณะสะท้อนบทเรียนสำคัญ ดังนี้

1. คนต้นแบบเน้นด้านเด็กและเยาวชน

ผลงานคนต้นแบบพบว่า 10 เรื่อง เป็นการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน 8 เรื่อง และดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับชาติ 2 เรื่อง ได้แก่ ผลงานของเกื้อ แก้วเกต และผลงานของจิตราภา สุนทรพิพิธ รองลงมาคือ ผลงานด้านคนต้นแบบด้านผู้สูงอายุ 2 เรื่อง ได้แก่ ผลงานของ ศ.ดร.วิเชียร ตันตระเสนีย์ เกี่ยวกับคลังปัญญาผู้สูงอายุ และผลงานการขับเคลื่อนด้านนโยบายผู้สูงอายุ มี 1 เรื่อง คือ ผลงานของธิดา ศรีไพพรรณ์ เกี่ยวกับนโยบาย แผนงานด้านผู้สูงอายุ และสวัสดิการผู้สูงอายุ

2. คนต้นแบบด้านผู้ด้อยโอกาส ด้านคนไร้สัญชาติ

ผลงานคนต้นแบบด้านผู้ด้อยโอกาสยังมีการดำเนินงานน้อย และมี 1 ผลงานต้นแบบคือ ผลงานของ ยินดี ห้วยหงษ์ทอง ที่ผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางการใช้สมรรถนะและสิทธิคนรากเหง้า สำหรับผลงานด้านผู้ด้อยโอกาสยังมีอยู่น้อยมาก ซึ่งหน่วยงาน สท. อาจจะต้องผลักดันให้คนทำงานด้านนี้ได้นำเสนอผลงานเชิงประจักษ์ต่อสาธารณชนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเด็นการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

3. องค์กรต้นแบบ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขนาดใหญ่เริ่มขยายงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับกลุ่มเป้าหมายอย่างมีทิศทาง

ผลงานองค์กรต้นแบบ 10 เรื่อง พบว่า 5 เรื่อง เป็นผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ จุดเน้นสำคัญคือพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา สะท้อนถึงการขยายผลเครือข่ายการทำงานของ อปท. ของจังหวัด นอกจากนี้ยังเห็นมิติการทำงานระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขกับหน่วยงานเทศบาลตำบลทพทัน จังหวัดอุทัยธานี

การขับเคลื่อนการทำงานเชิงพื้นที่เป็นหลัก (area based) ร่วมกับการทำงานตามภารกิจหน้าที่ (Function based) เชิงรูปภาพ สร้างความเข้าใจ จัดทำ MOU ร่วมกัน จึงเป็นทิศทางที่น่าจะเป็นรูปธรรมร่วมกันระหว่าง สท. กับ อปท. ในพื้นที่ที่ผู้บริหารท้องถิ่นสนใจให้เกิดเป็นนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น โดยบรรจุงาน/โครงการ/กิจกรรม ของ สท. ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี/แผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี ต่อไป

4. องค์กรต้นแบบด้านการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

มีผลงาน 2 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม คือ ผลงานของบริษัทสี่สากุลและผลงานของสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่จะกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเพิ่มขึ้น จากผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมของเมืองเขตเศรษฐกิจ ดังนั้นมิติการขับเคลื่อนสังคมจึงต้องส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจเอกชนได้ตระหนักต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างโครงการคืนกำไร คืนคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชุมชนและสังคม เช่น โครงการ Move World Together เป็นต้น